

Оскільки законодавством України дозволено електронну реалізацію лише безрецептурних ЛЗ, важливим аспектом є недопущення замовлення рецептурного препарату через веб-сайт аптечної мережі. У якості наукового експерименту було проведено спробу замовлення рецептурного препарату на офіційних сторінках досліджуваних аптек. Варто зазначити, що у 35% випадків веб-сайт відразу демонстрував відмову у замовленні такого препарату, а у 65% – повідомлено про неможливість придбання даного ЛЗ через телефонний дзвінок або SMS-повідомлення.

Висновки. Проведений аналіз дозволив встановити, що значна кількість аптечних мереж міста Києва розширила свої послуги та почала здійснювати електронну торгівлю та доставку ЛЗ. Аптеки удосконалюють свої веб-сайти для того, щоб доставка ліків була доступна для всіх категорій населення, а також надавати всю належну інформацію та забезпечувати зворотнім зв'язком кожного споживача у доступний йому спосіб.

ЦИФРОВА ЛОГІСТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОКРАЩЕННЯ ЛІКАРСЬКОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Лісна А.Г., Посилкіна О. В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

yezjf@nuph.edu.ua

Вступ. На сьогоднішній день інновації відіграють все більшу роль у всіх галузях економіки. Не залишилася осторонь від цього процесу і фармацевтична логістика. А оскільки в сфері логістики активно використовуються великі обсяги даних, які зберігаються розрізнено в різних базах та програмах, часто становлять комерційну таємницю, але в багатьох випадках вводяться вручну, саме фармацевтична логістика сьогодні особливо потребує впровадження нових інноваційних технологій, зокрема цифрових.

Необхідність цифровізації фармацевтичної логістики також обумовлена вимогами великих фармацевтичних компаній (ФК) і аптечних мереж, для яких важливо, щоб фармацевтична продукція надходила до замовників швидше і з меншими витратами і при цьому забезпечувалися гарантії захисту фармацевтичних ланцюгів постачань (ФЛП) від потрапляння фальсифікованої продукції. У зв'язку з цим, обґрунтування можливостей і ризиків впровадження цифрової логістики в ФЛП для підвищення ефективності та безпеки просування лікарських засобів (ЛЗ), особливо в умовах пандемії коронавірусу, набуває особливої актуальності.

Метою даної роботи є обґрунтування доцільності впровадження в діяльність суб'єктів фармацевтичного ринку інструментів і технологій цифрової логістики як сучасної концепції управління потоковими процесами у фармації, що дозволить підвищити ефективність лікарського забезпечення населення в умовах пандемії.

Методи дослідження: абстрактно-логічний; монографічний і системного аналізу, порівнянь тощо.

Основний матеріал дослідження. Як свідчить світова практика, на сьогоднішній день, цифрова логістика набуває стратегічного значення для інтеграції логістичних бізнес-процесів на шляху просування ЛЗ від виробника до кінцевого споживача, підвищення їх ефективності та безпеки. Її можна розглядати як новий механізм прискореного системного розвитку логістичних систем, побудований на ефективних інформаційних зв'язках, оптимізованих потоках даних, які необхідні для вирішення оперативних і стратегічних завдань ФК в процесі виробництва, просування і збуту продукції.

Основними завданнями цифрової логістики в фармації є: підвищення якості та точності виконання замовлень клієнтів; підвищення надійності функціонування ФЛП; підвищення рівня безпеки та захищеності ФЛП; зниження логістичних витрат і втрат в процесі просування ЛЗ; зменшення ризиків, пов'язаних з попаданням до ФЛП фальсифікованої фармацевтичної

продукції; підвищення прозорості логістичних бізнес-процесів і, як наслідок, підвищення довіри між учасниками ФЛП тощо.

За даними Світового банку в рейтингу ефективності логістики LPI (Logistics Performance Index), Україна в 2019-2020 рр. зайняла 66 місце з 160 країн, обійшовши багато інших країн пострадянського простору. Як свідчать результати проведених наукових досліджень, впровадження сучасних логістичних технологій значно підвищує надійність і прозорість логістичних процесів, позитивно впливає на спрощення та прискорення процедур митного оформлення вантажів; підвищення якості транспортування і складських операцій; зростання якості логістичних послуг; підвищення прозорості процесів проходження вантажів і своєчасності поставок та ін.

Згідно з дослідженнями компаній PWC, McKinsey і Boyden, в таких галузях як фармація та харчова промисловість, цифровізація забезпечує підвищення на 10-15% обсягів випуску продукції за рахунок зниження простоїв обладнання; прискорення на 100-150% процесів доставки продукції споживачам; зниження на 20-30% витрат по всьому циклу управління ФЛП (підвищення рівня прозорості операцій); зниження на 30% втрат енергії за рахунок вдосконалення технологічних операцій.

З метою оцінки перспектив впровадження цифрової логістики у вітчизняну фармацію в умовах пандемії нами були проаналізовані світові тренди в цій сфері. Серед основних були виділені: наскрізна автоматизація та інтеграція логістичних процесів в єдину інформаційну систему; цифрове проєктування і моделювання логістичних процесів на протязі всього життєвого циклу ЛЗ; перехід на обов'язкову оцифровану технічну документацію та електронний документообіг; застосування мобільних технологій для моніторингу, контролю та управління логістичними процесами при просуванні ЛЗ; масова індивідуалізація виконання замовлень споживачів за рахунок використання цифрових технологій; орієнтація на сегментацію ФЛП та підвищення рівня логістичного сервісу; підвищення

стійкості та надійності ФЛП за рахунок використання блокчейн-технологій; застосування аналітики і моделювання в управлінні ФЛП тощо.

Як відомо, фармацевтична галузь характеризується високим рівнем регулювання, сертифікації та жорсткими умовами забезпечення якості продукції, необхідністю її повної відповідності вимогам галузевих стандартів, необхідністю мінімізації, а в ідеалі повного виключення людського фактора на виробництві. Саме тому, на думку експертів, фармацевтична галузь в майбутньому буде виконувати роль одного з головних генераторів розвитку цифровізації економіки.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, застосування цифрових технологій є необхідним елементом реструктуризації інформаційно-логістичного забезпечення діяльності всіх учасників ФЛП. Ця проблема особливо актуалізується в умовах пандемії, коли якісно організована і безперебійна фармацевтична логістика стає в багатьох випадках важливою умовою збереження не тільки здоров'я, але і людського життя. Тому сьогодні необхідно впровадження комплексної системи заходів, спрямованих на підвищення рівня цифровізації фармацевтичної галузі, що сприятиме підвищенню надійності, безперебійності, прозорості функціонування ФЛП і покращенню лікарського забезпечення населення.

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ МАРКЕТИНГУ

Пестун І.В., Шпак О.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

irynapestun@ukr.net

Вступ. Використання штучного інтелекту (ШІ) у фармації набуває широких масштабів з розвитком інформаційних технологій і вимог ринку щодо скорочення часу та витрат на окремі види робіт. Сьогодні ШІ застосовується у медицині і фармації, зокрема в процесі пошуку, розробки і випробування